

WANDELROUTE

Rondje Dommel en Essche Stroom

Sint-Michielsgestel

LENGTE 9 KM

Rondje Dommel en Essche Stroom

Over de graskades langs de Dommel en Essche Stroom is het heerlijk wandelen. Vanaf het centrum van Sint-Michielsgestel loop je langs de Dommel naar Landgoed Zegenwerp met zijn eeuwenoude eiken en beuken. Vanaf daar steek je, via een oud dijkje, door naar de Essche Stroom, die je volgt tot het buurtschap Halder. Hier mondt de Essche Stroom uit in de Dommel. Over de grasdijk loop je terug naar Sint-Michielsgestel.

Het gebied waar de Dommel en Essche Stroom samenstromen is al heel lang een aantrekkelijk leefgebied. Dat was al zo in de Romeinse tijd, wat blijkt uit archeologische vondsten bij Halder. Maar ook later moet het

hier aangenaam geweest zijn, gezien het grote aantal landhuizen, zoals Zegenwerp, Bleijendijk en Oud-Herlaer. Bij Zegenwerp is een vistrap aangelegd, waardoor zeldzame vissoorten de stuw van Sint-Michielsgestel kunnen passeren. De Essche Stroom op Landgoed Bleijendijk is van een rechte, brede beek veranderd in een meanderend riviertje, dat volop de ruimte heeft gekregen in de natuur. Verbreding van het rivierbed, meer natuurlijke oevers, meer bochten: allemaal maatregelen waardoor meer water kan worden vastgehouden. Je kunt hier kiezen voor een route over de grasdijk of voor het laarzenpad langs het water. Kies je voor het laatste, dan steek je de Essche Stroom over via twee avontuurlijke hangbruggen.

Kopvoorn

Kasteel Nieuw-Herlaer

Praktische informatie

Toegankelijkheid

Vanwege begrazing met schapen zijn honden alleen aangelijnd toegestaan.

Start- en eindpunt

Petrus Dondersplein in Sint-Michielsgestel.

Lengte

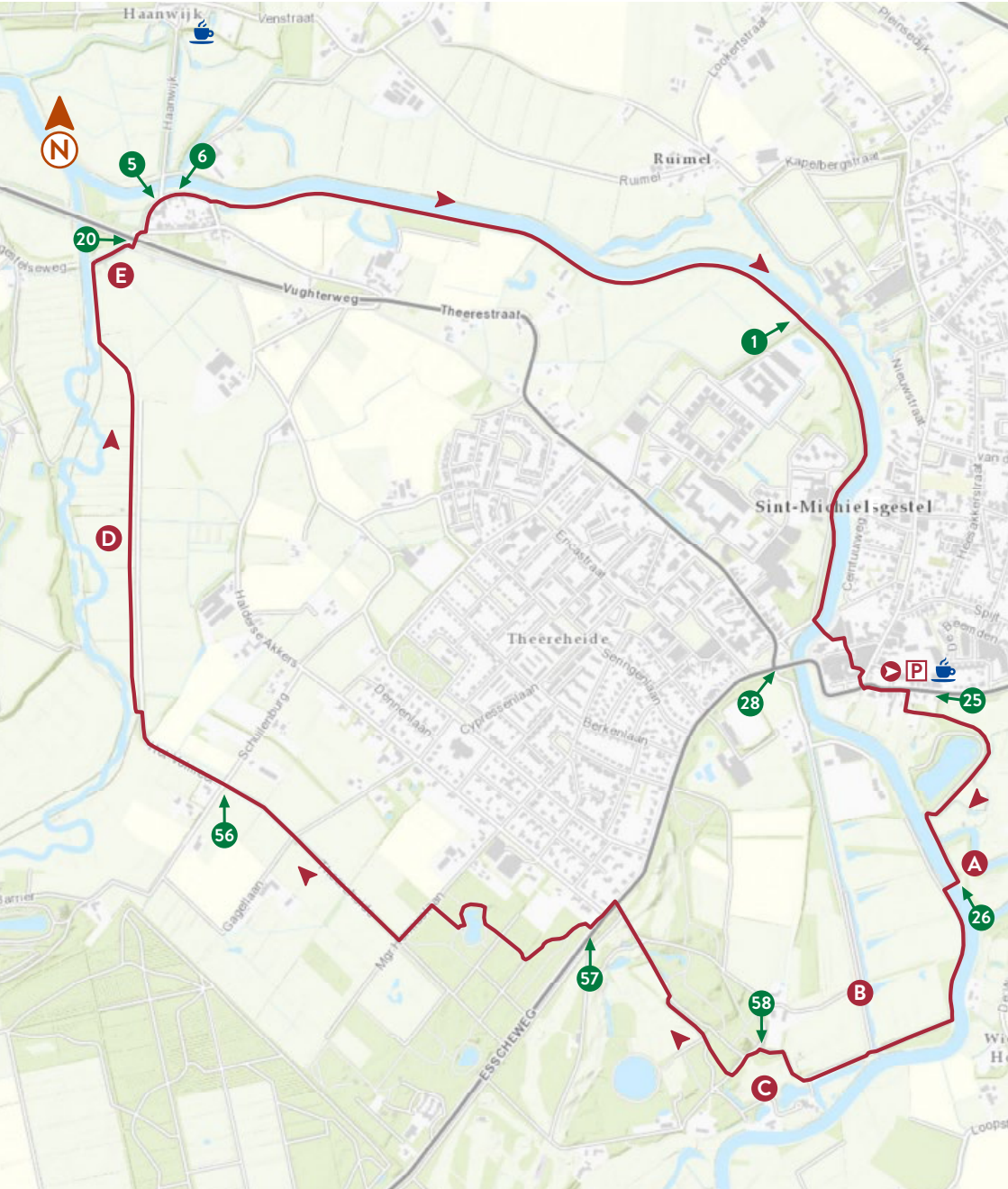
9 km.

Wandelknooppunten

De route volgt wandelknooppunten. Op enkele plaatsen wijkt de route af van de knooppunten.

WANDELROUTE

lengte 9 KM

 = 1 km

A Stuw in de Dommel

De Dommel ontspringt in België in de buurt van Peer. Op weg naar de uitmonding in de Maas overbrugt de beek een hoogteverschil van 35 meter. Vanaf de Belgische grens zorgen vijftien stuwen dat het water op een bepaald peil blijft. Het water wordt onder andere vastgehouden voor natuur en agrarisch gebruik. De stuw in de Dommel bij Sint-Michielsgestel is de op twee na laatste voor de monding van de beek. Het peilverschil boven- en benedenstrooms bedraagt ruim 1,70 meter. Bij deze stuw is op initiatief van een vader en zoon een waterkrachtcentrale gebouwd. Deze waterkrachtcentrale levert stroom voor 1300 gezinnen in de regio Sint-Michielsgestel.

B Vistrap Zegenwerp

Deze vispassage omzeilt de stuw ten zuiden van Sint-Michielsgestel. Hierdoor kunnen vissen als de rivierprik, het bierpje en de kopvoorn stroomopwaarts trekken naar hun paaigebieden. De 980 meter lange vispassage overbrugt een hoogteverschil van 1,90 meter met vijftien drempels van natuursteen.

Routebeschrijving

Sint-Michielsgestel, Petrus Dondersplein – Dommelstuw |

Vanaf kerktoeren op het Petrus Dondersplein naar bushalte lopen. Bij bushalte **RA** en straat uitlopen. Aan het eind Schijndelseweg oversteken en **LA**, stoep. Bij **kp 25 RA**, Schijndelseweg 26-26a, ri **kp 26**. Voor hekwerk **LA**, smal bospad. Op driesprong **LA**. Het pad op een kade buigt om een plas heen. Aan het eind **LA**, onverharde weg langs de Dommel naar **kp 26**.

Dommelstuw – Zegenwerp | Op **kp 26 RA** stuw over (**kijkpunt A**). Aan overzijde **LA**, onverhard pad langs de Dommel. Bij bankje van waterschap **RA**, eikenlaan Landgoed Zegenwerp. Bruggetje bij vistrappen (**kijkpunt B**) oversteken en op driesprong **RD**. Waar pad bocht naar landhuis maakt (**kijkpunt C**) even **RD** en direct daarna **RA** smal pad tussen rododendronstruiken door. Op driesprong **RD** en het pad naar **L** volgen naar **kp 58**.

Gewone Oeverlibel

C Vijvers op Landgoed Zegenwerp

Zegenwerp is een klein maar fijn landgoed aan de rand van het Dommeldal. Al in de 14e eeuw stond hier een versterkte woning. Het landgoed is in de 19e eeuw ontworpen in Engelse landschapstijl met statige lanen, glooiende grasvelden en vijvers met grillig verlopende oevers. Het herbergt meer dan honderd jaar oude zomereiken en beuken. Verder is er een eeuwenoud akkercomplex met houtwallen en weiden. Het is eigendom van Brabants Landschap.

D Essche Stroom en hoogwater

In de winter van 1995 stond het water in dit deel van de Essche Stroom zo hoog dat het door de kades ging sijpelen, waardoor grote gebieden onder water kwamen te staan. Sindsdien zijn de kades flink verstevigd. Het waterschap en Landgoed Bleijendijk hebben samen nagedacht over de vraag hoe wateroverlast voorkomen kan worden én hoe de Essche Stroom meer verbinding krijgt met het landgoed. Daarop is de brede beek over een lengte van 2,5 kilometer veranderd in een kronkelend riviertje. Het water is schoner en de natuur krijgt er alle kansen. De dijken zijn verlegd en hebben ruimte gemaakt voor brede, glooiende oevers. In tijden van hoog water kunnen die overstromen, op een natuurlijke en veilige manier.

Zegenwerp – Esscheweg |

Einde pad op **kp 58 LA** ri **kp 57**, zandweg. Na 100 m **RA**, bospad. Op viersprong **RD**, volgende viersprong bospad met weide aan linkerhand. Volg het pad **RA** en direct **LA. RD** tussen twee banen van golfterrein lopen. Aan het eind doorgaande weg oversteken, **LA** trottoir langs fietspad op en Eikenlaan oversteken naar **kp 57**.

Esscheweg – Het Volmeer | Bij **kp**

57 en picknicktafel **RA** ri **kp 56**, smal bospad langs bordje 'opengesteld'. Na 50 meter op splitsing **R** aanhouden. Op driesprong **RA**, tennisbaan aan rechterhand. Einde pad **LA** en direct daarna **RA**. Voor vennetje **RA**. Houd het pad rond het vennetje aan. Aan overzijde vennetje scherp **RA**, bospad. Einde pad **LA**, zandweg. Op kruising **RA** langs houten slagboom, onverhard bomendijkje. Houten slagboom passeren en op kruising **RD**, onverharde Heidijk.

Het Volmeer – Halder | Op kruising

met **kp 56 RD** ri **kp 20**, doodlopende weg Het Volmeer. Waar de weg bocht naar rechts maakt **LA**, grasdijk op en direct **RA** langs slagboom, grasdijk. De dijk buigt naar rechts langs het water van de Essche Stroom. Bij metalen schuif in sloot **RD** en even verder **LA**, dijk verlaten en pad aan waterkant aanhouden (**kijkpunt D**) (bij hoog water grasdijk **RD** aanhouden). Met hangbrug het water oversteken (één voor één) en het pad **RD** vervolgen. Even verder een tweede hangbrug over. Voorbij tweede brug **RD**, paadje aan de waterkant steeds aanhouden. Bij stenen kunstwerk en informatiepaneel van waterschap (**kijkpunt E**) de dijk op en **RD**. Aan het eind voorbij slagboom **RA**, asfaltweg.

Dommel bij Halder

E Halder: een oude nederzetting aan het water

Op de zuidoever van de Dommel ligt het buurtschap Halder, een oude Romeinse nederzetting. In 1962 hebben kinderen duizenden Romeinse munten gevonden bij de brug over de Essche Stroom. Een gedenksteen markeert de vindplaats van de muntschat. Kasteel Nieuw-Herlaer is waarschijnlijk in de late Middeleeuwen gesticht door bewoners van het naburige Oud-Herlaer. Het oudste nu nog zichtbare bouwdeel is de achtkantige toren uit de eerste helft van de 16e eeuw. Het huidige hoofdgebouw dateert uit 1791.

F De Dommel beeldbepalend in Sint-Michiëlsgestel

Langs de Dommel binnen de bebouwde kom van Sint-Michiëlsgestel zie je flauwe oevers met ruimte voor water- en moerasplanten. Een oude rivierarm is vooral in trek bij amfibieën en libellen. De bloemrijke graslanden op de drogere oeverdelen zijn geschikt voor allerlei vogels en insecten. Gemeente en waterschap werkten samen aan de realisatie van deze ecologische verbingszone. Op de locatie achter het gemeentehuis vind je een natuurspeeltuin met amfibieënpool: een groene ontmoetingsplek voor iona en oud.

Halder – De Bleeke | Aan het eind bij **kp 20 RD** ri **kp 5** via voetgangersoversteek de doorgaande weg (Vughterweg) oversteken. Op klinkerweg **RA** en gelijk **LA**. Vóór de brug op **kp 5 RD** ri **kp 6**, klinkerweg aanhouden. In bocht van de weg bij **kp 6 LA** ri **kp 1**, langs slagboom en grasdijk langs Dommel aanhouden. Volg de dijk bijna 2 km tot **kp 1** op kruising met Piet Van der Leebrug.

De Bleeke – Sint Michiëlsgestel, Petrus Dondersplein | Op **kp 1 RD**, pad langs de Dommel blijven volgen ri **kp 28**. Pad langs Dommel steeds **RD** volgen (**kijkpunt F**). Je komt uit bij een fiets- en wandelbrug over de Dommel. Ga **LA** de brug over richting kerktoeren op Petrus Dondersplein.

Scan de QR-code voor al onze wandelroutes

